

Keitelman Gallery

MOUNIR FATMI

A SAVAGE MIND

09.12 -24.03.2017

(opening 08.12.2016)

Thursday - saturday 12 to 6pm

Contact: Valérie Palacios – Keitelman +32 477 77 53

De Keitelman Gallery heeft de eer om tijdens de afsluiting van dit jaar de tweede solotentoonstelling te inaugureren van de kunstenaar mounir fatmi, wiens internationale bekendheid almaar blijft groeien. De tentoonstelling toont een samenkomst van werken (sculpturen, foto's, tekeningen) die diverse dierbare thema's van de kunstenaar behandelt : de confrontatie van culturen, jammer genoeg dikwijls gekenmerkt door geweld, taalkwesties en vraagstukken rondom kennis, alsook de verhouding tussen het zogenaamde weten en de zogenaamde onwetendheid. Rond deze thema's worden er evenveel vragen gesteld als er vormen zijn die worden gematerialiseerd, en die in zichzelf alle dubbelzinnigheden van ons tijdperk verenigen. Enkele vragen die tussen de regels verschijnen luiden : hoe moet men omgaan met de ontmoeting tussen zij die « kunnen maken » en zij die « kunnen spreken over wat is gemaakt » ? Dat wil zeggen, wat is het verband tussen de mensen die de dagelijkse samenleving vormen en zij die haar besturen ? Of nog anders gezegd : wat is het verband tussen een ambachtsman (die maakt) en een machine (een technologisch product dat het denken en vakkennis samenbrengt en bijgevolg vereenvoudigt) ?

In deze tentoonstelling, en in het oeuvre van fatmi in het algemeen, lijkt het alsof er een vergelijking wordt getrokken, maar deze wordt regelmatig verstoort door een verdeling, die van « de wilde en de wetende ».

De triptiek **Roots** toont ons een tekening van antennekabels. Een motief uit de Arabisch-moslimse kunst die zich historisch gezien in het domein van de abstractie heeft ontwikkeld, daar de religie de uitbeelding van de menselijke figuur verbood. Echter, dit werk is terloops een hommage aan de ambachtsman, de knutselaar, en aan alle anonieme figuren die een netwerk opbouwen.

Zoals het geheel van de werken van fatmi, is de sculptuur **Roots** een esthetische valstrik. Het oog verliest zich wanhopig in de zoektocht naar een begin, een einde, een centrum, een uitgang. Op dit moment van onze geschiedenis, waarop de noties van identiteit en grens meer en meer een prangende vraag vormen, functioneert de sculptuur **Roots** als een projectiescherm. Het laat de bezoeker vrij, zijn of haar angst en hoop erop te projecteren, terwijl het tegelijkertijd de vraag stelt naar zijn of haar plek in de wereld.

Keitelman Gallery

Op het eerste gezicht lijkt fatmi's œuvre erg esthetisch en complex. Echter probeert het te reageren op een filosofisch vraagstuk, gesteld door de kunstenaar zelf : tot welke diepte spruiten iemands wortels ?

The Journey of Claude Lévi-Strauss , een ander werk toont een borduursel van de kaft van "*Pensée Sauvage*" van Claude Lévi-Strauss, een klassieker uit de antropologie. Een handgemaakt borduursel, het werk van een ambachtsman als studieonderwerp. Wie kan wat maken ? Wie kan wat denken ? Eén van de fundamentele lessen van de Franse antropologie is dat de primitieve mens niet is zoals wij denken dat hij is. Aangekomen om de veronderstelde primitieve Indianen te bestuderen, constateert hij dat zij een veel bredere kennis hebben van hun omgeving dan de kennis die hij er zelf van kan hebben : de namen van planten, van vogels, bloemen, bomen... Alles wat hij negeert. « In de ontmoeting met de ander ontdekt men dat men zelf de wilde is » zegt mounir fatmi. Dit suggereert ons dat de migratiebeweging van tegenwoordig met een gans andere blik kan worden waargenomen, te weten op het niveau van de individuen die haar vormen. Individuen die de dragers van ervaringen zijn en iets weten dat wij niet beheersen.

Spijtig genoeg is dit niet, zoals men weet, de houding die door regeringen en het Europese volk wordt aangenomen, op dit moment waarop er meer sprake is van verwerping dan van iets anders. Twee werken van fatmi roepen deze verwerping op, alsook de paradox die wil dat in werkelijkheid we juist het gevaar creëren, zodra we er ons voor willen beschermen. Het werk **Defense** hergebruikt de metalen structuur waarmee wij de randen afbakenen om ons te beschermen voor indringers. Het biedt zich aan als de tekening van een zwarte zon, symbolisch voor een ster die het hart verkoelt in plaats van het op te warmen. En de installatie **Dead Language** drukt het geweld uit dat gepaard gaat met het achterlaten van alles terwijl men grenzen oversteekt, te beginnen bij iemands taal, het eerste middel van ieders identiteit.

Het werk **Archeology** toont eveneens een van de duistere realiteiten van onze tijd. Een bezem, beenderen, een zwarte vlag... Het roept mogelijk nieuwe iconoclasten voor de geest, die antieke archeologische opgravingen vernietigen, om bij wijze van spreken een tweede maal de doden te doden. Daarnaast zien we de kleine handen die het « vuile werk » moeten opknappen : een soldaat op het slagveld, een douanier op de Middellandse zee, of de dokter die verdronken lijken moet verzamelen. Allen die, zo goed en zo kwaad als het gaat, de taak dragen de realiteit onder ogen te zien, veroorzaakt door de top... De orde en zijn uitvoering, de wet en de realiteit van het terrein... Waar vindt men de innig vermengde dualiteit terug die mounir fatmi bezighoudt.

Tot besluit vinden wij in deze tentoonstelling eveneens zeldzame tekeningen van de hand van de kunstenaar. Intiem alsook kwetsbaar, nemen deze tekeningen met hun primitieve esthetiek ons mee terug naar het begin van fatmi's werk. Aldus kunnen wij deze tekeningen zien als een terugkeer « naar de wortels » van de kunstenaar, die de noodzakelijke bescheidenheid van het maken nimmer uit het oog probeert te verliezen. De bescheidenheid die zonder enige twijfel meer dan enige filosofie, politiek of religie, de ware garantie voor een samenleving, voor een evolutie vormt.